

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 1. europaudvalgsmøde

Dato: onsdag den 7. oktober 2020
Tidspunkt: kl. 08.00
Sted: vær. 2-133 og Microsoft Teams

Til stede: Jens Joel (S), Anne Paulin (S), Jens Rohde (RV), Anne Valentina Berthelsen (SF), Rasmus Nordqvist (SF), Signe Munk (SF), Søren Søndergaard (EL), Jan E. Jørgensen (V), Tommy Ahlers (V), Erling Bonnesen (V), Christoffer Aagaard Melson (V), Kim Valentin (V), Carsten Kissmeyer (V), Morten Messerschmidt (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Peter Seier Christensen (NB).

Desuden deltog: Klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen.

Jens Joel fungerede som formand under hele mødet.

FO Punkt 1. Rådsmøde nr. 3777 (miljø – klimadelen) den 23. oktober 2020
Forelæggelse ved klima-, energi- og forsyningsministeren
EUU alm. del (19) – bilag 1025 (kommenteret dagsorden)

Klimaministeren forelagde et forslag til et opjusteret EU-klimamål i 2030 til forhandlingsoplæg. De øvrige sager forelagde han til udvalgets orientering.

1. Forslag til en forordning om rammerne for at opnå klimaneutralitet ("den europæiske klimalov")
– *Generel indstilling*
KOM (2020) 0080
Rådsmøde 3777 – bilag 1 (samlenotat)

Klimaministeren: Det tyske formandskab forventes at gå efter, at der opnås en delvis generel indstilling til forslaget på rådsmødet. I et år, hvor den grønne dagsorden har været under pres, vil en aftale om klimaloven være et vigtigt resultat at opnå. Derfor vil vi fra dansk side gøre vores for, at der kan nås enighed i Rådet, så forhandlingerne med Europa-Parlamentet kan påbegyndes. Forslaget blev forelagt til forhandlingsoplæg i juni. Derfor vil jeg ikke gå i detaljer med forslaget og regeringens holdning, men fokusere på det, der er sket siden sidst.

Det tyske formandskab har senest fremlagt et kompromisforslag, hvor det er lykkedes at få sat en række danske fingeraftryk. De primære ændringsforslag vedrører en proces for et delmål i 2040, at den fælles indikative EU-sti vedtages via almindelig beslutningsprocedure, at der inkluderes en revisionsklausul, og at der sikres en større sammenhæng med Parisaftalen. Dertil

er Kommissionens forslag til et opjusteret 2030-mål indsat, hvilket der på forhånd var gjort plads til. Forhandlingerne i Rådet drejer sig hovedsageligt om, hvorvidt målet om klimaneutralitet kan gælde for EU som et kollektivt mål eller også for medlemsstaterne, og om der skal indgå en proces for 5- eller 10-årige delmål i loven.

En gruppe mere klimaambitiøse lande arbejder ligesom Danmark for, at målet skal gælde for både EU og for medlemsstaterne individuelt, mens en større gruppe lande fortsat er imod. En lille gruppe lande, heriblandt Danmark, arbejder desuden for, at der sendes et signal om, at næste skridt for EU efter klimaneutralitet er netto-negative udledninger. Det har dog mødt temmelig meget modstand fra en større gruppe lande. En stor gruppe lande har støttet Danmarks forslag om en proces for delmål. Men vandene deler sig om, hvorvidt målene skal være 5- eller 10-årige. En mindre gruppe af ambitiøse lande støtter det danske forslag om 5-årige delmål med henblik på at sikre mest mulig overensstemmelse med Parisaftalen, mens en større gruppe lande ønsker at bevare de 10-årige delmål. Hvad angår en fælles EU-sti, er der bred enighed om, at stien ikke skal vedtages som en delegeret retsakt. Det tyske formandskab har derfor også taget det ud af deres kompromisforslag.

Kim Valentin mente, at man burde arbejde meget kraftigt på at lave hyppigere delmål end de 10 år. Han bad ministeren bekræfte, at det ellers ville forsvinde i fremtiden.

Klimaministeren bekræftede, at man arbejdede for 5-årige delmål og ville fortsætte med det, selv om man mødte nogen modstand.

FO 2. Kommissionens plan for opjustering af EU's klimamål i 2030

– Tidlig forelæggelse

KOM (2020) 0562

Rådsmøde 3777 – bilag 3 (supplerende samlenotat)

Klimaministeren: Kommissionen fremlagde den 17. september en meddelelse om styrkelse af Europas klimaambitioner for 2030. Heri foreslår Kommissionen at opjustere EU's klimamål fra de nuværende mindst 40 pct. til mindst 55 pct. i 2030 i forhold til 1990. Kommissionens plan baserer sig på en konsekvensanalyse og skitserer også, hvordan et øget mål kan opnås. Kommissionen anbefaler et mål på mindst 55 pct., da dette er nødvendigt for at nå EU's mål om klimaneutralitet senest i 2050 på en hensigtsmæssig måde. Kommissionen vurderer, at målet er realistisk at nå, og at det kan ske på en økonomisk og socialt ansvarlig måde, men understreger samtidig, at det vil kræve en væsentlig intensivering af indsatsen i alle sektorer.

Kommissionens forslag til et opjusteret mål dækker som noget nyt både udledninger og optag af drivhusgasser. Målet vil dermed blive opgjort på samme måde som EU's mål om klimaneutralitet. Dette gælder i øvrigt også for den danske 70-procentsreduktionsmålsætning i klimaloven. Kommissionens plan lægger desuden op til en grundlæggende modernisering af EU's klimaregulering. EU's nuværende klimapolitik skal ændres i en mere markedsbaseret og omkostningseffektiv retning, hvor der i stigende grad benyttes fælleseuropæisk regulering til at reducere udledningerne. Kommissionen fremhæver et styrket og udvidet kvotehandelssystem som et centralt værktøj for at indfri et højere EU-mål på en omkostningseffektiv måde. Dette vil i givet fald betyde, at nationalt, byrdefordelte mål i ikke-kvotesektoren, som primært omfatter vejtransport, opvarmning af bygninger og landbrug, vil få en mindre rolle i EU's klimapolitik fremover. I stedet skal der laves en fælles europæisk regulering, som skal sikre den mest omkostningseffektive reduktion.

Proces

Det tyske formandskab arbejder for, at der kan opnås enighed om et højere EU-klimamål, så EU kan melde en opjusteret NDC ind til Parisaftalen inden udgangen af 2020. Målet er desuden foreslået indsat i forslaget om en europæisk klimalov. Sagen vil blive drøftet første gang på Det Europæiske Råds møde den 15. og 16. oktober, da EU's klimamål traditionelt har været genstand for behandling på stats- og regeringschefsniveau. Sagen forventes også behandlet på miljørådsmødet den 23. oktober. Og hvis der ikke er opnået enighed inden, ventes den igen drøftet på Det Europæiske Råds møde i december.

Det formodes, at formandskabet ikke vil søge at fastlægge den nærmere udmøntning af et højere mål i forbindelse med vedtagelsen heraf. Det er dog endnu uvist, hvor detaljerede forhandlingerne vil blive. Det er derfor muligt, at der vil blive forhandlet om nogle overordnede principper for den senere udmøntning. Udmøntningen af målet vil ske gennem en række forslag, som Kommissionen forventes at præsentere i juni 2021. Først på dette tidspunkt kan de konkrete konsekvenser for Danmark vurderes.

Regeringens holdning

Regeringen finder det helt centralt, at EU's klimamål øges, og at dette kan meldes ind til Paris-aftalen inden udgangen af 2020. Det er meget positivt, at Kommissionen har fremlagt et klimamål på mindst 55 pct. i 2030. Det var langt fra givet. Ved sin tiltrædelse havde Kommissionen alene tilkendegivet at ville undersøge et mål på minimum 50 pct. og op til 55 pct. Regeringen har det seneste års tid arbejdet hårdt sammen med ligesindede lande for et mål på mindst 55 pct. Og det er nu lykkedes at få Kommissionen til at fremsætte et forslag, der ligger over deres tidligere udmeldte spænd.

FO I forhandlingerne vil regeringen lægge stor vægt på at få et mål på mindst 55 pct., der indeholder både udledninger og optag. Mindst 55 pct. er et ambitiøst mål for EU. Det vil kræve en meget stor indsats for hele EU, som vil skulle accelerere klimaindsatsen betydeligt. Der er i dag meget stor forskel på, hvor langt de enkelte lande er i den grønne omstilling. For eksempel har Bulgarien og Rumænien klimamål i ikke-kvotesektoren på henholdsvis 0 pct. og 2 pct. Så er der langt op til et samlet klimamål på 55 pct. Men "mindst 55 pct." betyder også, at regeringen er villig til at gå videre. Regeringen vil derfor lægge stor vægt på, at nå et mål på 65 pct.

Der forventes meget svære forhandlinger, hvor det bliver yderst vanskeligt blot at undgå en udvanding af Kommissionens nuværende udspil. En større gruppe lande er meget skeptiske over for at hæve målet fra de nuværende 40 pct. Der er indtil videre ingen lande, der har ytret ønske om et højere mål end mindst 55 pct. Regeringen vil i forhandlingerne anlægge den tilgang, der sikrer det mest ambitiøse klimamål. Det er umiddelbart vurderingen, at Danmark, som forhandlingssituationen er lige nu, vil opnå mest mulig indflydelse for så højt et mål som muligt ved at samarbejde med de mest ambitiøse lande for at sikre opbakning til et mål på mindst 55 pct. Skulle forhandlingssituationen ændre sig, så der viser sig en gruppering af lande, som ønsker et højere mål, vil Danmark også kunne støtte det.

Regeringen lægger derudover stor vægt på, at et højere mål implementeres omkostningseffektivt. I takt med at ambitionsniveauet leveres i EU, er der behov for at modernisere reguleringen således, at reduktionerne sker i de sektorer og i de lande, hvor det bedst kan betale sig, og hvor der fortsat er behov for en stor indsats.

Ved omkostningseffektivt forstår regeringen:

- 1) at EU's kvotehandelsystem skal styrkes væsentligt, så det kan levere en væsentligt større andel af EU's samlede reduktionsindsats gennem en højere CO₂-pris og sikre incitament til at fjerne CO₂ fra atmosfæren.
- 2) at der etableres en mere ensartet CO₂-pris på tværs af sektorer som opvarmning af bygninger og vejtransport gennem en udvidelse af EU's kvotehandelsystem.
- 3) at der indføres en særskilt landbrugssektorsøjle med en fælleseuropæisk reduktionsforpligtelse og regulering af landbruget samt optag og udledning fra jorden. Regeringen finder det i den forbindelse vigtigt, at der er robuste opgørelsesregler.

- 4) at den nationale reduktionsforpligtelse i de ikke-kvotebelagte sektorer bør minimeres.
- 5) at der fokuseres på behovet for en mere ambitiøs og omkostningseffektiv fælleseuropæisk sektorlovgivning, blandt andet inden for CO₂-standarder for vejtransport. Regeringen arbejder for en udfasning af benzin- og dieslbiler i EU, og derfor er det meget positivt, at Kommissionen vil se på, hvornår der skal sættes et stop for salget af forbrændingsmotorer.
- 6) at søfartens bidrag til reduktion af udledninger bør håndteres særskilt i forbindelse med IMO-forhandlingerne og fremtidige klimatiltag for søfarten i EU. Det gælder også i forhold til det forventede forslag fra Kommissionen om at inkludere søfarten i EU's kvotehandelsystem.

Overordnet set ser regeringen desuden positivt på Kommissionens generelle tilgang vedrørende vedvarende energi og energieffektivisering. Regeringen lægger også vægt på, at EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 og EU's genopretningsinstrument skal understøtte indfrielsen af et øget 2030-klimamål. Og at en eventuel kompensation gennem provenu fra kvotesalg minimeres. Endeligt er det vigtigt at være opmærksom på, at der ikke sker en ligelig fordeling af den ekstra reduktionsforpligtelse i ikke-kvotesektoren, når man hæver EU's klimamål. Ellers kunne regeringen jo blot arbejde for et EU-mål på 70 pct., som svarer til Danmarks.

I EU får landene med lavest BNP traditionelt et noget lavere mål, mens lande med højere BNP, heriblandt Danmark, får et endnu højere mål. Med et mål på f.eks. 65 pct. er der derfor en risiko for, at Danmark kan få et mål på over 70 pct. eller et nyt mål for ikke-kvotesektoren, som vil være meget udfordrende, og som ikke vil være formålstjenligt for den generelle reduktion af CO₂-udledningen i EU. Regeringen lægger derfor afgørende vægt på, at Danmark ved et højere mål end 55 pct. ikke forpligtes til at levere mere, end hvad der følger af klimalovens 70-procentsreduktionsmål. Det må således ikke blive svære eller dyrere at opnå det danske 70-procentsmål. Tværtimod skal den fælles europæiske lovgivning jo gøre, at hele EU trækker på samme hammel, og at det derfor bliver nemmere for de enkelte medlemslande at omstille, herunder Danmark.

Erling Bonnesen bifaldt, at klimaområdet kom til at fylde mere på europæisk plan, så de øvrige medlemslande blev presset til at komme op på dansk niveau. Dog ville han i den forbindelse minde ministeren om den aftale, der var indgået tidligere på året, hvoraf det fremgik, at danske arbejdspladser, erhverv og landbrug ikke måtte jages ud af landet, når de konkrete forslag kom på bordet og skulle realiseres i praksis.

Jan E. Jørgensen satte spørgsmålstegn ved troværdigheden i, at ministeren først havde meldt ud, at Danmark ikke ville stille sig tilfreds med 55 pct., når nu man tog ned med en ambition om mindst 55 pct., men i øvrigt ville kæmpe for 65 pct.

Søren Søndergaard anså forhandlingsoplægget for at være en smule skizofrent, da ministeren både skulle arbejde hårdt for mindst 55 pct. og arbejde for 65 pct. Hvad havde man egentlig tænkt sig at arbejde for? Og dertil ville han også gerne have bekræftet, at der var risiko for, at regeringen kom hjem med en aftale på under 55 pct.

Klimaministeren svarede Erling Bonnesen, at man måtte afvente den konkrete udmøntning, før man kunne sige, hvilke implikationer det måtte have for Danmark. Ministeren håbede på, at man i stedet for at bibeholde den nuværende byrdefordeling ville lave en ny, fælleseuropæisk tilgang. Regeringen lagde afgørende vægt på, at udmøntningen blev lavet under hensyntagen til den danske 70-procentsmålsætning. Dette skulle ikke forstås som et snævert nationalt hensyn; det handlede om, at det ikke ville være godt for Europa, hvis man opjusterede med den nuværende byrdefordeling, da nogle lande i så fald ikke kunne komme med.

For Jan E. Jørgensen forklarede ministeren, at målet indtil nu havde været at samle en alliance om det mest ambitiøse klimamål, da der endnu ikke havde været noget at forhandle. Ingen lande havde støttet et højere mål end 55 pct. Regeringen måtte derfor træffe en beslutning om enten at forlade forhandlingerne eller forsøge at drive udviklingen i den rigtige retning, og indtil videre havde ministeren arbejdet for den sidste mulighed. Det lykkedes dels med hjælp fra alliancen af lande, dels ved Danmarks egen indsats. Udgangspunktet var en situation, hvor ingen oprindeligt havde haft appetit på at opjustere. Herefter kunne man alligevel anerkende det gode ved ideen, hvorefter Kommissionen foreslog mellem 50 og 55 pct. og til nu endelig at foreslå mindst 55 pct. Dette var et kæmpe fremskridt.

At målet landede på mindst 55 pct. var heller ikke tilfældigt. For det første betød det, at der var mulighed for, at man kunne gå højere, hvilket regeringen jo var åben for. For det andet var det, hvad man var blevet enig om i Folketinget. Da det var et åbent møde, kunne ministeren ikke uden at afsløre forhandlingsstrategier fortælle mere, end at regeringen ville kæmpe for så højt et mål som muligt. Man kunne derfor sagtens sige 65 pct., men ministerens vurdering var, at kampen slet ikke ville stå der. Den ville stå mellem mindst 55 pct. eller de nuværende 40 pct.

Til spørgsmålet om, hvorfor der ikke lagdes afgørende vægt på mindst 55 pct., forklarede ministeren, at man teoretisk set kunne komme ud for, at det var muligt at støtte 54 pct. i stedet for 40 eller 50, hvilket ministeren til hver en tid ville gøre. Dog vurderede ministeren, at der var en god chance for mindst 55 pct., selv om det ikke lå på den flade hånd. NDC'en skulle vedtages med enstemmighed, og lige nu var der omtrent 15 ud af 27 lande, der støttede.

Peter Seier Christensen tilkendegav, at Nye Borgerlige ikke kunne støtte forhandlingsoplægget, da partiet ikke mente, at EU ensidigt skal opjustere sine mål, uden at lande med stor udledning som f.eks. Kina, der åbner det ene kulkraftværk efter det andet, også skal.

Tommy Ahlers fandt det glædeligt, at EU flyttede sig så markant, da problemet ikke skulle løses lokalt. Dog burde målet ifølge videnskaben ligge højere end 55 pct., og det mente Venstre,

at man skulle kæmpe for. Derfor var han glad for, at ministeren ville lægge stor vægt på det og i forhandlingerne tydeligt nævne, at Danmark gerne så målet blive højere.

Han undrede sig over, hvorfor målet lød på "mindst" 55 pct. Overvejede man at skrive "mindst" ind i lovgivningen, eller havde man bare endnu ikke besluttet, nøjagtig hvor meget man kæmpede for? Han spurgte, om det overhovedet var realistisk at nå højere end de 55 pct. og henviste til den danske klimalov, hvor der jo ikke stod "mindst 70 pct.", men blot "70 pct."

Sluttelig spurgte han ind til ministerens hensigt med at lægge afgørende vægt på revisionen af fordelingen af reduktionsforpligtelserne, hvis man kom højere op end 55 pct. Blev regeringen nødt til at forlade forhandlingerne, hvis aftalen landede på 56 pct., uden denne revision? Eller var det kun, hvis man kom helt op på f.eks. 65 pct.?

Jens Rohde citerede fyrst Mysjkin i F.M. Dostojevskijs *Idioten*: "Det er muligt, at det bliver kedeligt, og jeg får svært ved at leve blandt andre mennesker, men jeg har besluttet mig for at være ærlig og åbenhjertig; mere kan man ikke forlange af mig. Det er muligt, at folk vil opfatte det som barnligt, men dem om det. De anser mig alligevel – de fleste – for at være en idiot." Af en eller anden grund kunne Jens Rohde godt identificere sig med ham, og derfor havde han svært ved at vælge sine ord med omhu på samme måde, som ministeren gjorde det. I stedet for opremsning af en masse tal ønskede Jens Rohde, at ministeren præciserede, hvad det egentlig var regeringen mente, for det havde Jens Rohde ingen anelse om.

Klimaministeren forklarede, at selv om det var fint at have en holdning på 70 pct., nyttede det ikke noget, hvis de øvrige medlemslande sloges om, hvorvidt det skulle være mindst 55 pct. eller 40 pct. Lige nu handlede det derfor om at få overtalt den gruppe østeuropæiske lande, der muligvis ville nedlægge veto mod mindst 55 pct. Man måtte forklare dem, at det godt kan lade sig gøre, uden at deres samfund må lukke ned, og uden at det koster titusindvis eller hundredtusindvis af arbejdspladser, som nogle af dem frygtede. Dette havde ministeren og en række ligesindede lande indtil nu brugt mest energi på, og det var bl.a. derfor ministeren ikke holdt store skåltaler om Danmarks egne 70 pct.

De 55 pct. svarede til en lineær fremskrivning frem til klimaneutralitet i 2050. Når partierne så sagde 65 pct., svarede det til klimaneutralitet i 2040, hvilket hverken var EU's eller Danmarks mål. Det betød ikke, at man ikke kunne argumentere for, at 65 pct. kunne være en god idé; det var bare for at klarificere videnskabens udsagn i denne sammenhæng.

Ministeren forstod godt ønsket om, at han knyttede næven og holdte flammende taler, selv om han nu ikke altid mente at få ros for det. Men efter 26 lande har haft ordet og talt om, hvorvidt man skal gå til mindst 55 pct. eller ej, ville det være underligt, hvis hele hans tale handlede om, at man skal gå til 65 pct. Selvfølgelig skulle man fra dansk side stadig argumentere for, at det er det bedste at gøre, og spørge ind til, hvorfor man i EU ikke var mere ambitiøse, men det ville være ærgerligt at melde sig ud af den store og rigtige debat.

På Tommy Ahlers' spørgsmål om, hvorfor målet lød på mindst 55 pct., svarede ministeren, at det i den gældende lovgivning tilsvarende hed "mindst 40 pct. Det betød ikke, at målet skulle genforhandles; det var bare den gængse juridiske formulering, hvori der også var en intention om at gå højere.

Anne Valentina Berthelsen sagde, at Socialistisk Folkeparti forstod behovet for manøvrerum i forhandlingerne, selv om partiet helst havde set, at man kæmpede for 65 pct. De enkelte medlemsstater ville have forskellige krav for at stemme for et øget klimamål i EU; f.eks. ville de østeuropæiske lande nok have økonomisk kompensation. Et af Danmarks ønsker burde være, at reguleringen effektivt reducerede udledninger fra landbruget, som var et af de store problem børn, når det gjaldt klima. Hvis landbruget ikke blev kombineret med øget kontrol og opstramning af opgørelsesprincipperne inden for LULUCF og dermed slap for at gøre en reel klimaindsats, kunne det forsinke udviklingen af de landbrugs- og fødevareteknologier, som kræves for at opnå klimaneutralitet i 2050. Hun bad derfor ministeren uddybe, hvordan han havde tænkt sig at gøre noget ved opgørelsesmetoderne.

Socialistisk Folkeparti accepterede, at der i teksten var taget hensyn til, at Danmark som følge af en ny byrdefordeling ikke skulle reducere mere, end hvad der var muligt. Dog fandt Anne Valentina Berthelsen det for vidtgående, når man lagde afgørende vægt på, at der ikke måtte komme øgede forpligtelser i ikke-kvotesektoren. Betød det, at regeringen ville modsætte sig et mere ambitiøst klimamål i EU, hvis landbruget skulle yde lidt mere?

Morten Messerschmidt bekendte, at det var svært at forbigå fristelsen til at kalde Jens Rohde for idiot, når man nu fik en litterær legitim adkomst til det. Han fandt det egentlig let at forstå ministerens position; det var bare en lidt profan fremførelse af "jo højere, des bedre". Andre lande havde andre hensyn at tage end Danmarks, hvilket trak målet nedad, men ministeren stod i førerfeltet ud af de 27 lande og ville gerne have det så højt som muligt.

Det var dog ikke helt godt nok for Dansk Folkeparti, som var optagede af fordelingen, særligt for Danmarks nabolande. Hvis nu f.eks. byrden var uforandret for Sverige og Tyskland, mens den forhøjedes for Danmark, så Danmark blev nødt at øge afgifterne, hvordan ville det så påvirke grænsehandlen i Sønderjylland?

Det var ikke uvæsentligt, om tallet endte på 53, 54 eller 57 pct.; det var en underlig pseudodebat, der i virkeligheden blev sat meget godt i ramme af referencen til Dostojevskij. Det vigtige var, om Danmark med den flagellantiske venstrefløj, som regeringen byggede på, ville begynde at piske dansk erhvervsliv og landbrug, så snart man i Rådet havde vedtaget de 55 pct. med en ny byrdefordeling. Her henviste han til, hvordan de andre lande havde levet op til den nuværende fordeling i forhold til Danmark. Så selv om det var let at forstå regeringens position, var han stadig var meget skeptisk over for den.

Søren Søndergaard forklarede ministeren, at de 65 pct., som partierne havde nævnt, dels var baseret på et debatindlæg af de tre socialdemokratiske europaparlamentsmedlemmer: "Socialdemokratiet i Bruxelles: EU's reduktionsmål fra 2030 skal hæves til 65 procent", dels på udsagn fra diverse klimaeksperter, der ligeledes fastslog, at der skal en reduktion til inden 2030 for at holde temperaturstigningen på 1,5 grader. Han foreslog derfor, at mandatet gik ud på at lægge stor vægt på 65 pct. og kun det, i stedet for både at lægge vægt på 65 pct. og på mindst 55 pct. Herefter ville det så være regeringens ansvar at nå det bedst mulige resultat, og så ville den blive bedømt herudfra.

Klimaministeren gentog, at Danmark ville argumentere for 65 pct., men at det ikke var det, debatten i Rådet handlede om. Forhåbentlig ville gårdsdagens afstemning i Europa-Parlamentet ende på 60 pct., men sandsynligvis på 55 pct., muligvis lavere. Han var klar over, at målet burde være på 70 pct., hvis der var ligelig fordeling i alle lande, men da dette var ikke tilfældet, måtte man i stedet nå det højst mulige mål inden for de satte rammer.

Med hensyn til Morten Messerschmidts bekymring for byrdefordelingen var ministeren enig i, at det var en suboptimal situation. Det er svært at diskutere et mål, inden man har diskuteret, hvordan man når det, og hvad målet reelt kommer til at betyde for de enkelte lande. Derfor ville ministeren også vende tilbage til udvalget, når der forelå konkrete forslag til fordelingen.

Over for Anne Valentina Berthelsen understregede ministeren, at landbruget naturligvis også skulle levere. Det var en af grundene til at implementere landbrugssøjlen. Når regeringen formulerede sig, som den gjorde, var det, fordi et højt EU-mål kunne føre til, at Danmark brød med vores egen klimalov.

NOT Ministeren henviste til et høringssvar, der blev oversendt til udvalget i juni angående opgørelsesregler for landbrugssøjlen, og sagde, at man siden da var blevet klogere. Han ville sørge for at sende et opdateret notat over.

Jens Rohde påpegede, at ordet idiot kom af det græske *idiotes*, som betyder 'person, der ikke interesserer sig for politik'. Når man sad i forhandlinger med Morten Messerschmidt, kunne man ønske sig i stedet at være i den lykkelige situation ikke at interessere sig for politik. Han havde intet ønske om, at ministeren skulle knytte sin næve, da det gjaldt om at overkomme hinandens forskelle. Han så blot gerne, at regeringen påtog sig opgaven med at drive de andre medlemslande fremad. Han håbede, at regeringen ville sige, hvad den mente, og at ministeren ville være determineret, når han mødtes med sine kolleger i Rådet. Det var det, der skulle få de andre lande til at tro på det fornuftige i at få en udvikling i gang, der kan styrke konkurrenceevnen i Europa. På den baggrund kunne Radikale Venstre støtte mandatet.

Jan E. Jørgensen ville for at undgå misforståelser bare give til kende, at Venstre gerne havde set, at der bare stod 65 pct., havde det ikke været for det med byrdefordelingen. For hvis det blev 65 pct. uden en revision af byrdefordelingen, ville det som nævnt betyde, at Danmark skulle gå højere op end 70 pct. Derfor gav det mening at tale for både mindst 55 pct. og 65

pct. For at ministeren ikke skulle fremstå som fuldkommen idiot – hvilket Jan E. Jørgensen forstod, at man godt måtte sige nu – var dette også grunden til ministerens modstridende udmeldelser, som Jan E. Jørgensen havde problematiseret i sin første kommentar.

Ministeren skulle ikke være ked af det, da det jo var fantastisk at skulle tage ned og forhandle og sige, at man altså ikke ville blive modtaget med palmevift på ryggen af et æsel, hvis man kom tilbage til Danmark med 55 pct. Det syntes både befolkningen og det parlamentariske grundlag er alt for uambitiøst.

I forlængelse af Tommy Ahlers' spørgsmål ville han sikre sig, at ministeren ikke havde intentioner om at stemme nej, hvis det endte på 56 pct. uden at ændre byrdefordelingen, for det kunne godt tolkes sådan af papiret. Hvis der kom afklaring på dette, kunne Venstre støtte mandatet.

Kim Valentin bragte med tanke på dialogen mellem ministeren og Jens Rohde en parafrasering af et andet stykke fra *Idioten*: "Jeg er en idiot med ingen hjerne, men et stort hjerte. Du er en idiot med en stor hjerne, og intet hjerte. Vi er begge to ulykkelige." Med dette ønskede han, at man ville tale bedre til hinanden, og at man fik benene til jorden og prøvede at fange noget af det, der foregik ude i folkehavet.

Han spurgte, hvad man havde tænkt sig at gøre ved, at EU sætter målsætninger op, som f.eks. Bulgarien hverken har industri eller befolkning til at kunne opfylde. Det nyttede ikke noget, at alle arbejdspladserne gik til alle mulige andre steder. Var man helt nede i detaljerne i forbindelse med diskussion om at lave fjernvarmefordeling i landet?

Med hensyn til kommentarerne om at være mere ambitiøs med klimaindsatsen i landbruget, påpegede Kim Valentin over for Anne Valentina Berthelsen og ministeren, at resultaterne for dansk landbrug de sidste ti år ikke havde været særlig gode. Der var risiko for, at landbruget lukkede ned, dvs. noget af det gode lukkede pga. et ønske om at få det bedste.

Klimaministeren påpegede, at de meget lave mål, Bulgarien og Rumænien har på byrdefordelingen, var et godt eksempel på, at det nuværende byrdefordelingssystem nok var forældet. I stedet skal de med via en generel regulering, som sikrer, at de problematiske sektorer hæver sig, da det de facto havde vist sig umuligt at forhandle nye byrdefordelingsmål ned over dem. Der var strukturelle problemer i lande, og det var derfor, regeringen havde støttet Just Transition Fund, der skal hjælpe til dette formål.

Ministeren understregede, at det ikke var intentionen at stemme nej, hvis byrdefordelingen ikke blev revideret. Det var kun, hvis det kom til at betyde, at Danmark skulle gå over 70 pct.

Han forsikrede udvalget om, at han som sædvanligt ville give den en skalle til rådsmødet. Det havde bare ikke været hans plan at øve talen i Europaudvalget, men i stedet at prøve at give

et ærligt billede af situationen. Fremover måtte udvalgets medlemmer sige til, hvis mødet hellere skulle være lukket, fordi ministeren syntes, det var en underlig øvelse at skulle snakke forhandlingsstrategi for åbent kamera. Han kunne ikke sige, at han ville gå ned og kæmpe for 65 pct., hvorefter man så måtte se på, hvordan det gik. Han ville blive den eneste repræsentant fra de 27 lande, der gjorde det. Dog var han villig til at fremhæve alle de gode grunde til at gå videre til 70 pct., som Danmark havde gjort. Men det var vigtigt for udvalget at vide, hvordan det rent faktisk udspillede sig dernede lige nu. Man ventede spændt på Europa-Parlamentet, da deres rolle var vigtig, selv om det i sidste ende var fælles beslutningstagning, og der jo uden skal være enstemmighed ved NDC-beslutninger. Ministeren lovede at ville presse på og håbede på partiernes opbakning til også at fortsætte alt det arbejde, der foregik uden for mødelokalerne.

Ministeren var enig i, at hans forhandlingsposition blev stærkere ved at komme ned og give udtryk for, at det, der blev diskuteret i Rådet ifølge Danmark, var uambitiøst. Tilmed har vi ikke tænkt os at lukke arbejdspladser og industrier, men faktisk gøre os mere konkurrencedygtige i processen, hvilket de andre lande burde efterligne, selv om der som bekendt var nogle særlige forhold i Østeuropa. Det var vigtigt, at man udviste respekt for og er løsningsorienterede i omgangen med de lande, der var imod. De var det ikke, fordi de var dårlige mennesker, men fordi de havde en anden indenrigspolitisk virkelighed.

Anne Valentina Berthelsen foreslog, at man kunne afholde et separat møde til den meget omfattende diskussion om, hvem der var mest idiot. Hun roste i øvrigt regeringen for at lytte til det flertal, der talte for 65 pct. og håbede, at den ville arbejde for mere robuste opgørelsesmetoder i landsøjlen og LULUCF, især med henblik på udledninger fra jord og skov. Hun bad ministeren oversende et notat med regeringens tanker desangående. Socialistisk Folkeparti støttede mandatet.

Den grønne gruppe i Europa-Parlamentet havde foreslået et europæisk klimaråd, som ville kunne sikre videnskabelig dokumentation bag de politiske beslutninger. Kunne regeringen tænke sig at arbejde for det?

Endelig spurgte hun, om regeringen ville arbejde for at sikre, at landbrugsstøtten ikke gav økonomisk incitament til dyrkning af lavbundsjord.

Søren Søndergaard fandt det underligt, når ministeren gav udtryk for, at de 65 pct. var et tilfældigt tal, når nu det ikke forholdt sig sådan. Han henviste til den førnævnte artikel og præciserede: "Hvis vi skal begrænse opvarmningen til maksimalt 1,5 grader, skal de globale udledninger falde med mere end 7 pct. hvert år indtil 2030. Det betyder, at EU's udledninger skal falde med mindst 65 pct. over de næste ti år." Ministeren skulle gå til rådsmødet med viden og argumenterne i ryggen og kæmpe for 65 pct., hvilket stod i mandatet, også selv om Enhedslisten anerkendte, at det ikke ville blive vedtaget. Spørgsmålet var, om man kunne leve med, at ministeren kom hjem med 50 pct. Det kunne Enhedslisten ikke, for så fik både Dan-

mark, Europa og verden problemer. Det var derfor Enhedslisten sagde, at der som udgangspunkt skulle lægges afgørende vægt på mindst 55. Hvis det så blev 54, måtte ministeren tage et parlamentarisk forbehold, hvorefter udvalget kunne diskutere og vurdere forhandlingssituationen på et lukket møde herhjemme. Men da der ikke var afgørende vægt på mindst 55 pct., kunne Enhedslisten ikke støtte mandatet.

Carsten Kissmeyer efterspurgte et par eksempler på, hvad der indgik i byrdefordelingen. Der til ville han også høre, hvilke konkrete elementer af CO₂-optag, der var tale om. Var det biokul, carbon capture osv.? Var det en del af modregningsprocessen?

NOT Klimaministeren fortalte, at byrdefordelingen kunne siges at omhandle boliger, bønder og biler. Det var altså de store sektorer, der ikke var med i ETS, som man fra dansk side gerne vil have ændret. Noget af det skal ind i ETS, og så ville regeringen gerne have en separat søjle for landbrug. Nu lagde EU op til, at man begyndte at måle på den måde, man målte på i Danmark, dvs. ikke kun på udledninger, men også hvad jorde og andet kan optage. Ministeren ville sørge for at få oversendt et notat med de præcise detaljer.

Over for Søren Søndergaard påpegede ministeren, at man havde haft den diskussion så mange gange: Skulle man forlade forhandlingsbordet, hvis ikke man kunne få det, man ville have? Ikke ifølge regeringen. Ministeren bad blot om mandat til at kæmpe for så højt et mål som muligt.

NOT Men hensyn til spørgsmålet om landbrug, og hvordan det blev talt med, var ministeren enig i, at man burde arbejde for mere robuste opgørelsesmetoder. Han understregede dog, at det ikke var til forhandling nu, og det derfor heller ikke var en del af mandatet i denne omgang. Han lovede at få uddybet, hvilke ting man ifølge regeringen må være ekstremt opmærksom på. Søjlen burde laves på en måde, så det ikke fører til reduktioner, eller at lande som Danmark ikke skal bære en uforholdsmæssig stor byrde, og andre lande "igen" får lov at slippe.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Nye Borgerlige havde ytret sig imod det.

3. Eventuelt

Opdatering af EU's NDC

Klimaministeren: Formandskabet ser desuden ud til at ville sætte en opdatering af EU's NDC til Parisaftalen på dagsordenen for miljørådsmødet. Det vil blive endeligt bekræftet på Coreper senere i dag. Vi modtog først oplysningen om, at punktet ventes sat på dagsordenen sent mandag eftermiddag. Derfor er sagen ikke omtalt i det samlenotat om miljørådsmødet, som udvalget har modtaget inden mødet i dag. Opdateringen af NDC'en handler i høj grad om forslaget til EU's opjusterede klimamål for 2030. Jeg forventer derfor, at hvis sagen bliver bibeholdt på dagsordenen, at drøftelsen alene kommer til at handle om selve klimamålet og en opjustering heraf. En opdatering af EU's NDC vil ikke kunne vedtages i miljørådet, med mindre der forinden er en aftale på plads om et opjusteret klimamål for 2030. NDC'en kan kun vedtages med enstemmighed. Som jeg nævnte tidligere, skal der være en første politisk drøftelse af EU's klimamål på mødet i Det Europæiske Råd i næste uge. En politisk aftale om selve målet forventes først at komme på plads senere på året. Jeg oversender gerne et notat til udvalget om sagen, hvis sagen bliver bibeholdt på dagsordenen for rådsmødet.

1. europaudvalgsmøde 7/10 2020

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 09.19.